

Zeitschrift für Fischerei a další). Na Balonovu vysokou vědeckou erudici a zároveň široký zájem o ichtyologický výzkum a praxi už v této počáteční fázi jeho vědeckého vývoje ukazují také šíře pojednávané problematiky: prokazuje své kompetence v tehdy u nás tradované faunistické a taxonomické problematice (např. ryby řeky Olzy, Popradu, Dunaje, ryby tatranských ples, zprávy o nových dokladech výskytu do té doby málo známých druhů ryb v Dunaji, na Oravě atd.), řada prací se týká systematiky lososovitých, sekavců, cejnů, různých kaprovitých ryb, dokonce jeseterů a mihulí. V tomto výčtu nechybějí první seznamy ryb Slovenska a Polska, včetně první slovenské fauny Ryby Slovenska (Obzor, Bratislava 1967). V rozsahu jeho publikovaných témat je dobře patrný původní vliv Olivovy školy ve vý-

zkumu růstu ryb, věnovaný nejprve našim druhům, ale později i africkým nebo severoamerickým, podle toho, kde právě pobýval. Postupně se rozvíjel také jeho celoživotní zájem o biologii a růst akvarijních ryb, stejně jako zájmy epigenetické, nechybějí ani práce s problematikou ryze praktickou – např. o produkci rybích populací v nejrůznějších stanovištích, včetně skeptických názorů na některé současné úpravy řek a jezer (např. ve slovenské a německé části Dunaje, nádrži Kariba, v deltě Volhy) atd. Tyto postoje vedly občas ke střetu s politickými názory a možná byly i jednou z příčin jeho pozdější emigrace.

Samostatnou problematikou se stal odborný i sportovní zájem Evžena K. Balona o mořské ryby karibské oblasti, který ho po zkušenostech z pobytu na Kubě vedl k napsání populární knihy Expedice Cayo

Largo. Přírodopis korálového světa Antil, vydané na Slovensku v r. 1967 ve spolupráci s geologem Jánem Senešem (SAV, Bratislava). Byla to vlastně naše první knižní publikace tohoto zaměření, která seznamovala s podrobnostmi života tropického moře a představila E. K. Balona i jako zkušeného sportovního potápěče.

Později, po emigraci do Kanady, pochopitelně převládají publikace, jejichž objektem se staly severoamerické ryby, především ze skupiny lososovitých, pstruzi a siveni, ale i z nich je patrný široký Evženův zájem o taxonomii, biologii a o růst a gradační vývoj ryb řek a jezer. Stálíci je vedle prací o latimerii celoživotní zájem o původ a historii domestikace kapra obecného, včetně zpráv o japonských okrasných kaprech (viz např. Vesmír 1967). Právě tato témata ho později, po změně politických poměrů, znovu přivedla k nám a na Slovensko, do tradičních zemí chovu kapra, někdy dokonce v doprovodu předních světových znalců této problematiky. Výsledky tohoto výzkumu sdělil ve více než 40 původních publikacích v letech 1957 až 2002 a shrnující práci *The oldest domesticated fishes, and the consequence of an epigenetic dichotomy in fish culture* (Aqua 2006, 47–86).

V době nesvobody naší země zůstal přítel Balon v trvalém styku s většinou svých učitelů a generačních kolegů v Čechách a na Slovensku a podle možnosti je všemožně podporoval literaturou, pozváním na Západ a nebál se s nimi spolupracovat. Proto stejně jako řada dalších kamarádů rád vzpomínám nejen na studia s ním v mládí, ale i na pozdější společné exkurze, mnohé sjezdy u nás a v Polsku a hlavně na nuceně utajovaná setkání u kolegů v západním Německu v době, kdy jsme se jen občas dostali za hranice. Tím víc jsme si užívali jeho pravidelných zájezdů k nám po r. 1989, kdy jsme ho mohli uvítat nejen v Praze a na Slovensku, na jeho bývalých pracovištích, ale také v terénu – v jižních Čechách, na Třeboňsku kolem milovaných rybníků, v Novohradských horách, v Českém Krumlově a v posledních letech též ve Vodňanech, kde se i za jeho podpory mezitím vytvořilo uznávané rybářské pracoviště.

Evžen Balon patřil už od studií k osobnostem naší zoologické generace, dokázal si najít své místo a výborné učitele a později jim vlastními schopnostmi, pracovitostí a ochotou pomáhat splatit naděje do něho vkládané. Podařilo se mu vypořádat s mimořádnou nepřízní doby, která se obracela proti výrazným talentům, a výsada postavení si uhájil i v mezinárodní konkurenci. Je zajímavé, že tak skoro přesně zopakoval životní cestu svého mnohem staršího předchůdce z pražské zoologické školy, později světového ichtyologa a mammaliologa ruského původu, prof. Vadima Vladykova. Oba patřili ke světové špičce oboru, který měl a má u nás výbornou úroveň. Oba proslavili českou vědu v nelehkých podmínkách v zahraničí. Nesporně si zaslouží, abychom jim za to poděkovali a zařadili je mezi vůdčí osobnosti našich přírodních věd a abychom na důležitý přínos Evžena Balona zoologii nezapomněli.

